

Bli med til bakevja på verdens våtmarksdag

(Foto: NINA)

Mange av de vårgytende ferskvannsfiskene er helt avhengig av oversvømte arealer i den diffuse overgangen mellom vann og land for å gjennomføre sin livssyklus her i nord. Se film fra bakevja i Gudbrandsdalslågen lenger ned i saken.

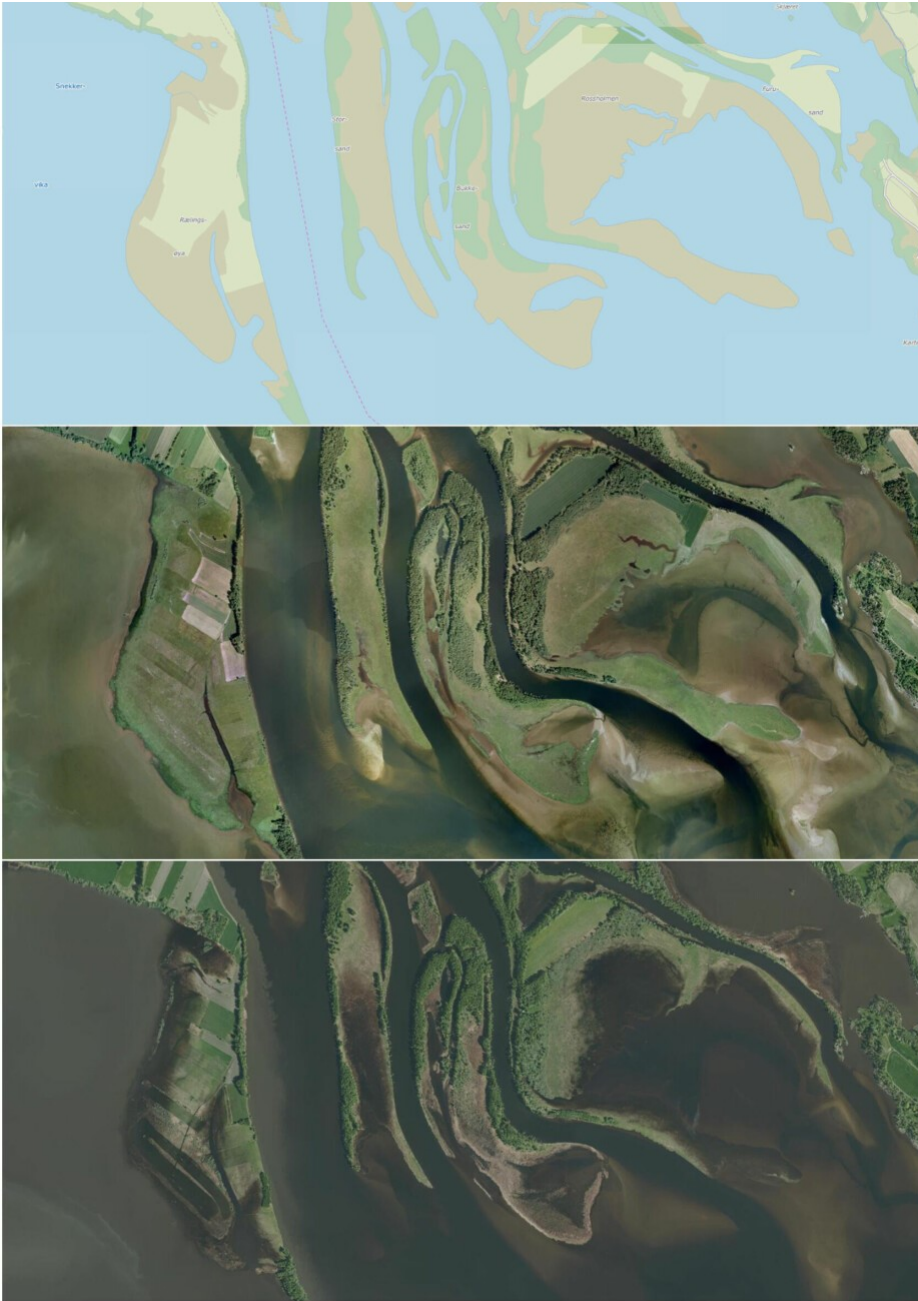
Verdens våtmarksdag markeres i dag, 2. februar. I den anledning viser vi en video fra bakevja i Gudbrandsdalslågen som nå ligger tørr, men som fylles opp under vårflommen.

Det er midtvinter, og norske vassdrag renner døsig under tykke lag av is og snø. Dagene til de fleste økologer går med til laboratoriarbeid og rapportskriving, mens man gjør seg klar til neste sesong med undersøkelser.

Vi har begynt å se gjennom materialet vi samlet inn med undervannskameraet i Gudbrandsdalslågen fra mai til oktober i fjor. Foreløpig ser materialet veldig bra ut, med få tekniske avbrudd og periodevis god sikt under vårflommen. I forbindelse med verdens våtmarksdag tenkte vi at det er betimelig med noen fine klipp fra en varmere årstid, som også belyser viktigheten av økologisk konnektivitet mellom elv, bakevjer og flommark. Filmen ser du her:

Et hovedtema vi ønsker å løfte fram på bloggen - særlig gjennom arbeidet i Lågendeltaet - er samspillet mellom land og vann, og hvordan det ikke finnes like skarpe grenser som kart og øyeblikksbilder gir inntrykk av. Våtmarker er en samlebetegnelse på områder der tørt land møter vann, og inkluderer myr, sumper, elvedeltaer, flommark og dammer som er permanent eller tidvis dekket av vann. Her konsentrerer vi oss hovedsakelig om de områdene som står i nær tilknytning til elver og vassdrag, enten gjennom periodevis tilgjengelige funksjonsområder eller gjennom stabilisering av elvebredden, filtrering av overflateavrenning og utveksling av biologisk materiale. Det skal imidlertid nevnes at all våtmark i et nedbørsfelt påvirker hydrologien og dermed forholdene i elv og vassdrag.

Mange av de vårgytende ferskvannsfiskene er helt avhengig av oversvømte arealer i den diffuse overgangen mellom vann og land for å gjennomføre sin livssyklus her i nord. På oversvømte arealer som blir tilgjengelige under vårflommen er temperaturen egnet for rask eggklekking og utvikling, og grunne områder med mye vegetasjon gir godt med skjul og god næringstilgang for yngel og ungfisk. Når en snakker om leveområder for fisk og andre akvatiske organismer er det derfor viktig å tenke på alt areal som brukes gjennom hele livssyklusen, og ikke bare elvestrengen eller innsjøen. Fisk kan svømme langt inn på det som ellers er tørt land!

Kart og flyfoto fra Nordre Øyeren naturreservat under ulike stadier av normalflom. Bakevjer, sideløp og oversvømte arealer danner en mosaikk av habitat-, strømnings- og temperaturforhold som de ulike artene benytter til ulik tider av året.

Skjermdump fra www.kart.finn.no

Våtmarker dekker rundt 10% av Norges areal, og av dette utgjør myr brorparten. Elvedeltaer, flommark og sumpskog utgjør langt mindre andeler av det samlede våtmarksarealet, men er som kjent svært viktige for mange av våre fiskearter. Gudbrandsdalslågens utløp i Mjøsa er et slikt nøkkelområde for karpefisk, laksefisk, abbor og gjedde. Den nordlige armen av Mjøsa inneholder få egnede funksjonsområder for disse artene, da den består av eksponert strandsone med grovt steinsubstrat, mens deltaet har bløtbunn, grunnområder og vegetasjon som er egnet for gyting og oppvekst. Både i Norge og i verden forøvrig har elvedeltaer og elvesletter i stor grad måttet vike for infrastruktur, flomreduserende tiltak og arealbruk. Ikke uventet er det nettopp tap av habitat (både mengde, kvalitet og tilgjengelighet) som er den viktigste årsaken til den globale

biodiversitetskrisen.

På verdens våtmarksdag slår vi derfor et slag for en forsvarlig skjøtsel av disse viktige områdene!

Om forskning.no

Forskning.no er en nettavis med norske og internasjonale forskningsnyheter.

UNG.forskning.no er nyheter om forskning for barn og unge.

Forskning.no gis ut under [Redaktørplakaten](#).

Ansvarlig redaktør / daglig leder: Aksel Kjær Vidnes , tlf 922 47 741 / aksel@forskning.no

Redaksjonssjef: Bjørnar Kjensli, tlf 942 43 567

[Personvernerklæring](#)

Kontakt oss

epost@forskning.no / tlf 22 80 98 90

[Redaksjonen](#) – ansatte

Annonser/stillingsmarked:

Preben Forberg, tlf 413 10 879

Myrens Verksted 3G

Pb 5 Torshov, 0412 Oslo

Følg oss